

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 14 de desembre de 2022

Catequesi sobre el discerniment 12. La vigilància

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Entrem en la fase final d'aquest recorregut de catequesis sobre el discerniment. El vam iniciar per l'exemple de sant Ignasi de Loiola; després vam considerar els elements del discerniment —la pregària, la coneixença d'un mateix, el desig i el "llibre de la vida"—; ens vam aturar en la desolació i la consolació, que formen la "matèria", i així hem arribat a la confirmació de la decisió presa.

Considero necessari incloure en aquest punt la referència a una actitud essencial per tal que no es perdi tot el treball realitzat per a discernir el millor i prendre la decisió correcta, i aquesta seria l'actitud de la vigilància. Nosaltres hem fet el discerniment, consolació i desolació; hem elegit una cosa... tot va bé, però ara cal vetllar: l'actitud de la vigilància. Perquè de fet hi ha un risc, com hem escoltat en el passatge de l'Evangeli que s'ha llegit. El risc és que l'"esgarriacries", és a dir, el Maligne, pot arruïnar-ho tot, fent-nos tornar al punt de partença, encara més, a una condició encara pitjor. I això passa, per això cal estar atents i vetllar. Per això és indispensable estar vigilants. Per tant, avui m'ha semblat oportú destacar aquesta actitud, que tots necessitem per tal que el procés de discerniment arribi a bon terme i romangui allí.

Efectivament, Jesús en la seva predicació insisteix molt en el fet que el bon deixeble vetlla, no s'adorm, no es deixa portar per l'excessiva seguretat quan les coses van bé, sinó que resta atent i preparat per a complir el seu deure.

Per exemple, a l'Evangeli de Lluc, Jesús diu: «Estigueu a punt, amb el cos cenyit i les llànties enceses. Feu com els criats que esperen quan tornarà el seu amo de la festa de noces, per obrir la porta tan bon punt arribi i truqui. Feliços aquells servents que el senyor, quan arribi, trobi vetllant» (12,35-37).

Vetllar per a custodiar el nostre cor i entendre què hi passa a dins. Es tracta de la disposició de l'ànima dels cristians que esperen la vinguda final del Senyor, però es pot entendre també com l'actitud ordinària que s'ha de tenir en la conducta de vida, de manera que les nostres bones decisions, realitzades a vegades després d'un difícil discerniment, puguin prosseguir de manera perseverant i coherent i donar fruit.

Si falta la vigilància, és molt fort, com dèiem, el risc que es perdi tot. No es tracta d'un perill de tipus psicològic, sinó de tipus espiritual, una veritable insídia del mal esperit. Aquest, de fet, espera precisament el moment en què estem massa segurs de nosaltres mateixos, aquí hi ha el perill: "Estic segur de mi mateix, he guanyat, ara estic bé...", aquest és el moment que el mal esperit espera, quan tot va bé, quan les coses van "com una seda" i tenim, com es diu, "el vent de cara". De fet, en la petita paràbola evangèlica que hem escoltat, es diu que l'esperit impur, quan torna a la casa d'on havia sortit, «la troba desocupada, escombrada i endreçada» (Mt 12,44). Tot està bé, tot està en ordre, però l'amo de la casa on és? No hi és. No hi ha ningú que la vigili i que la custodiï. Aquest és el problema. L'amo de la casa no hi és, ha sortit, s'ha distret; o és a casa, però adormit, i per tant és com si no hi fos. No està vetllant, no està atent, perquè està massa segur d'ell

mateix i ha perdut la humilitat de custodiar el seu cor. Hem de custodiar sempre la nostra casa, el nostre cor i no estar distrets... perquè aquí hi ha el problema, com deia la paràbola.

Llavors el mal esperit pot aprofitar-se i tornar a aquella casa. Però l'Evangelí diu que no hi torna sol, sinó amb «set esperits pitjors que ell» (v. 45). Una mala companyia, una colla de delinqüents. I ens preguntem: com és possible que puguin entrar-hi tranquils? Com és que l'amo no se n'adona? No havia estat tan bo quan va fer el discerniment i els va expulsar? No havia rebut també les felicitacions dels seus amics i dels veïns per aquella casa tan bonica i elegant, tan ordenada i neta? Sí, però potser precisament per això s'havia enamorat massa de la casa, és a dir, d'ell mateix, i havia deixat d'esperar el Senyor, d'esperar la vinguda de l'Espòs; potser per por a arruïnar aquest ordre ja no acollia ningú, no convidava els pobres, els sensesostre, aquells que molesten... Una cosa és certa: aquí es tracta de l'orgull dolent, la presumpció de ser justos, de ser bons, de ser correctes. Moltes vegades sentim a dir: “Sí, jo abans era dolent, em vaig convertir i ara la casa està en ordre gràcies a Déu, i estàs tranquil per això...” Quan confiem massa en nosaltres mateixos i no en la gràcia de Déu, llavors el Maligne troba la porta oberta. Llavors organitza l'expedició i pren possessió d'aquella casa. I Jesús conclou: «Al final, l'estat d'aquell home és pitjor que al principi» (v. 45).

Però l'amo no se n'adona? No, perquè aquests són els dimonis educats: entren sense que te n'adonis, truquen a la porta, són cortesos. “No està bé, vingui, vingui, entri...” i després al final manen ells en la teva ànima. Estigueu atents a aquests dimoniets, a aquests dimonis: el diable és educat, quan fingeix ser un gran senyor. Perquè entra a casa nostra per a sortir-se amb la seva. Cal custodiar la casa d'aquest engany dels dimonis educats. I la mundanitat espiritual va per aquest camí, sempre.

Estimats germans i germanes, sembla impossible, però és així. Moltes vegades perdem, som vençuts en les batalles, per aquesta manca de vigilància. Moltes vegades, potser, el Senyor ha donat moltes gràcies i al final no som capaços de perseverar en aquesta gràcia i ho perdem tot, perquè ens falta la vigilància: no hem custodiat les portes. I a més hem estat enganyats per algú que ve, educadament es fica a dins i adéu... El diable té aquestes coses. Cadascú pot també verificar-ho pensant en la seva història personal. No n'hi ha prou a fer un bon discerniment i prendre una bona decisió. No, no n'hi ha prou: cal restar vigilants, custodiar aquesta gràcia que Déu ens ha donat, però vetllar, perquè tu em pots dir: “Quan jo veig algun desordre, m'adono de seguida que és el diable, que és una temptació...” Sí, però aquesta vegada ve disfressat d'àngel: el dimoni sap disfressar-se d'àngel, entra amb paraules corteses, i et convenç, i el final és pitjor que el principi... Cal estar vigilants, vetllar el cor. Si jo preguntés a cadascun de nosaltres i també a mi mateix: “què està passant en el teu cor?” potser no sabríem dir-ho tot: direm una cosa o dues coses, però no tot. Vetlleu el cor, perquè la vigilància és signe de saviesa, és signe sobretot d'humilitat, perquè tenim por de caure i la humilitat és el camí mestre de la vida cristiana.